

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
Rozdział I: Przedmiot historii doktryn politycznych i prawnych	7
1. Zakres i podstawy metodologiczne przedmiotu	7
2. Różnorodność opracowań przedmiotu historii doktryn politycznych i prawnych	8
3. Funkcje doktryn politycznych	11
4. Problem kontynuacji i równoczesności w rozwoju doktryn	13
5. Klasyfikacja doktryn politycznych	15
6. Pojęcie rewolucji doktrynalnej	18
Rozdział II: Myśl polityczna starożytnej Grecji okresu klasycznego	20
1. Ogólna charakterystyka	20
2. Sofiści	24
3. Sokrates i sokratycy	28
4. Idealizm Platona	31
5. Realizm Arystotelesa	39
Rozdział III: Myśl polityczna czasów helleńskich	48
1. Ogólna charakterystyka okresu	48
2. Cyrenajcy i cynicy	49
3. Epikur i sceptycy	51
4. Stoicyzm	54
Rozdział IV: Doktryny polityczno-prawne starożytnego Rzymu	60
1. Ogólna charakterystyka okresu	60
2. Rozwój doktryny politycznej	62
3. Myśl polityczna Cyncerona	65
4. Doktryna pryncypatu	69
5. Późny stoicyzm	72
6. Doktryna prawników	78
Rozdział V: Myśl polityczno-prawna wczesnego chrześcijaństwa	81
1. Ogólna charakterystyka okresu	81

2. Geneza myśli społeczno-politycznej chrześcijaństwa	82
3. Myśl polityczna św. Augustyna	89
Rozdział VI: Wczesne średniowiecze	99
1. Imperialna doktryna Bizancjum	99
2. Karolińska doktryna imperialna	101
3. Dojrzewanie i rozwój doktryny papalizmu	103
4. Doktryna monarchii narodowej i rozwój miast	106
Rozdział VII: Rozwój myśli średniowiecznej	110
1. Awerroizm	110
2. Myśl polityczna św. Tomasza z Akwinu	111
3. Poeta Dante Alighieri	119
4. Marsyliusz z Padwy	121
5. Nominalizm Williama Ockhama	124
Rozdział VIII: Renesans w myśli politycznej	128
1. Ogólna charakterystyka wieku Odrodzenia	128
2. Niccolo Machiavelli	130
3. Erazm z Rotterdamu	135
4. Tomasz More (Thomas Morus)	136
5. Andrzej Frycz Modrzewski	138
6. Jean Bodin (Johannes Bodinus)	142
7. Doktryny reformacji	147
8. Reformacja w Polsce	153
Rozdział IX: Doktryny polityczno-prawne XVII wieku	162
1. Ogólna charakterystyka	162
2. Francis Bacon	163
3. Tomasz Campanella	166
4. Myśl polityczna Hugona Grocjusza	169
5. Samuel Pufendorf	171
6. Liberalizm konserwatywny Spinozy	173
7. Doktryny polityczne rewolucji angielskiej	175
8. Myśl polityczna Thomasa Hobbesa	180
9. Liberalizm Johna Locke'a	184
Rozdział X: Doktryny polityczno-prawne wieku Oświecenia	189
1. Ogólna charakterystyka	189
2. Fizjokratyzm i absolutyzm oświecony	192
3. Liberalizm arystokratyczny Monteskiusza	194
4. U źródeł liberalizmu burżuazyjnego	198
5. Myśl polityczna J.J. Rousseau	200
6. Materializm i utopia komunistyczna	205
7. Oświecenie w Polsce	208
8. Doktryny polityczne rewolucji amerykańskiej	212
9. Doktryny polityczne Wielkiej Rewolucji Francuskiej	214
Rozdział XI: Szkoła historyczna	220
1. Reakcja doktrynalna na Wielką Rewolucję Francuską	220

2. Ogólne założenia szkoły historycznej.....	223
3. Czołowi przedstawiciele szkoły historycznej.....	224
Rozdział XII: Idealizm niemiecki.....	229
1. Kształtowanie się założeń doktryny.....	229
2. Dialektyka i filozofia dziejów Hegla.....	231
3. Hegłowska idea państwa.....	233
Rozdział XIII: Liberalizm.....	236
1. Ogólna charakterystyka.....	236
2. Angielska szkoła liberalistyczna.....	237
3. Liberalizm francuski.....	240
4. Liberalizm niemiecki.....	243
Rozdział XIV: Socjalizm utopijny.....	246
1. Ogólna charakterystyka.....	246
2. Przedstawiciele socjalizmu utopijnego.....	247
3. Komunizm utopijny.....	251
Rozdział XV: Doktryna anarchizmu.....	254
1. Ogólna charakterystyka.....	254
2. Doktryna P.J. Proudhona.....	255
3. Anarchizm Bakunina i Kropotkina.....	257
Rozdział XVI: Rozwój polskiej myśli politycznej w XIX wieku.....	259
1. Ogólna charakterystyka.....	259
2. Doktryny reakcyjne.....	261
3. Doktryny konserwatywne.....	263
4. Myśl demokratyczna.....	268
5. Rozwój myśli socjalistycznej.....	272
Rozdział XVII: Pozytywizm prawniczy.....	278
1. Ogólna charakterystyka.....	278
2. Pozytywizm anglosaski – John Austin.....	279
3. Pozytywizm kontynentalny – Rudolf Ihering.....	281
4. Georg Jellinek.....	283
Rozdział XVIII: Darwinizm społeczno-polityczny.....	287
1. Ogólna charakterystyka.....	287
2. Filozofia społeczna Herberta Spencera.....	288
3. Ludwik Gumpłowicz.....	290
4. Vilfredo Pareto.....	292
Rozdział XIX: Szkoła rasowo-antropologiczna.....	294
1. Ogólna charakterystyka.....	294
2. Czołowi przedstawiciele.....	295
Rozdział XX: Doktryna marksizmu-leninizmu.....	300
1. Twórcy marksizmu na tle epoki.....	300

2. Metoda materializmu dialektycznego i historycznego	301
3. Krytyka państwa burżuazyjnego	303
4. Leninizm na tle epoki	305
5. Idea państwa dyktatury proletariatu	306
6. Walka z reformizmem	307
Rozdział XXI: Reformizm i rewizjonizm	310
1. Początki rewizjonizmu na tle epoki	310
2. Działalność Ferdynanda Lassalle'a	311
3. Inne wczesne kierunki doktrynalne	312
4. Eduard Bernstein	314
5. Karl Kautsky	317
6. Kontynuacja centryzmu	321
Rozdział XXII: Liberalizm polityczny końca XIX wieku	324
1. Uwagi ogólne	324
2. Czołowi przedstawiciele	325
Rozdział XXIII: Katolicka doktryna społeczna przełomu XIX i XX wieku	329
1. Tradycjonalizm doktrynalny	329
2. Przełomowość pontyfikatu Leona XIII	330
Rozdział XXIV: Doktryna socjaldemokracji na początku XX wieku	336
1. Antonio Labriola	336
2. Jean Jaurès	339
3. Antonio Gramsci	340
Rozdział XXV: Syndykalizm i kooperatywizm	343
1. Ogólna charakterystyka	343
2. Georges Sorel	343
3. Edward Abramowski	346
Rozdział XXVI: Szkoła psychologiczna w prawie	349
1. Twórca i ogólne założenia	349
2. Zarys metodologii	351
3. Emocje etyczne	353
4. Prawo i moralność	354
5. Prawo pozytywne i intuicyjne	356
6. Polityka prawa	357
7. Pojęcie sprawiedliwości	359
8. O wykładzie uniwersyteckim	360
Rozdział XXVII: Doktryna solidaryzmu	362
1. Ogólna charakterystyka źródeł	362
2. Założenia solidaryzmu w prawie	364
3. Norma społeczna	365
4. Teoria państwa i prawa	366
5. Krytyka praw podmiotowych	368
Rozdział XXVIII: Doktryna funkcjonalizmu	370
1. Geneza i założenia	370

2. Twórcy funkcjonalizmu	372
3. Realizm prawniczy	374
4. Idealizm prawniczy	376
5. Oddziaływanie funkcjonalizmu	378
Rozdział XXIX: Normatywizm	380
1. Założenia metodologiczne	380
2. Teoria prawa	382
3. System norm prawnych	384
4. Problem podziału prawa	388
5. Teoria państwa	389
Rozdział XXX: Socjologia polityki Maxa Webera	392
1. Uwagi ogólne	392
2. Główni polemici	393
3. Nauka a polityka	395
4. Gospodarka kapitalistyczna	397
5. Władza i państwo	398
6. Biurokracja	399
7. Klasy i stany	400
8. Socjologia religii	401
Rozdział XXXI: Doktryna państwa faszystowskiego	403
1. Zasadnicze cechy	403
2. Wódz i jego drużyna	406
3. Mit państwa korporacyjnego	407
4. Psychologia masowa faszyzmu	408
Rozdział XXXII: Społeczno-polityczna myśl kościoła w drugiej połowie XX wieku	411
1. Program „aggiornamento”	411
2. Pontyfikat Jana XXIII	412
3. Sobór watykański II	414
4. Pontyfikat Pawła VI	417
5. Pontyfikat Jana Pawła II	418
Rozdział XXXIII: Doktryna „państwa dobrobytu”	424
1. Formowanie się szkoły	424
2. Etapy kształtowania się doktryny	425
3. Zarys doktryny „państwa dobrobytu”	426
4. Wpływ doktryny na konstytucjonalizm burżuazyjny	428
Rozdział XXXIV: Doktryna neoliberalizmu	430
1. Warunki formowania się szkoły	430
2. Osobowość i założenia myśli F. Hayeka	431
3. Pojęcie wolności	433
4. Ideologia sprawiedliwości	434
5. Teoria państwa i prawa	435
Rozdział XXXV: Nowe społeczeństwo przemysłowe	437
1. Ewolucja pojęcia	437
2. Cechy nowej formacji	438

3. Zadania państwa	440
4. Teoria J.K. Galbraitha	440
5. Wpływ na teorię konwergencji	442
Rozdział XXXVI: Demokratyczne państwo prawne	444
1. Uwagi ogólne	444
2. Uwarunkowania historyczne	446
3. Dyskusja w Polsce	450
4. Rozwój gwarancji instytucjonalnych	453